

TOIMINTASUUNNITELMA 2026

Ehdotus vuosikokoukselle 22.5.2026

Yhdistyksen toiminnan tarkoitus ja visio tulevasta

Pyöräilykuntien verkosto toimii kävelyn ja pyöräilyn edistämisen asiantuntijana ja tukee kuntia kävelyn ja pyöräilyn edistämässä ja olosuhteiden kehittämässä. Olosuhteiden kehittäminen on edellytys sille, että pyöräilystä voi tulla kaikille kilpailukykyinen ja houkutteleva kulkutapa arjen matkoilla eri vuodenaikoina.

Tavoite on edesauttaa sitä, että kunnat jatkavat hyvin käynnistynyttä työtä pyöräilyn turvallisuuden parantamiseksi ja houkuttelevuuden lisäämiseksi ja että pyöräily yhä useammin korvaa lyhyitä automatkoja.

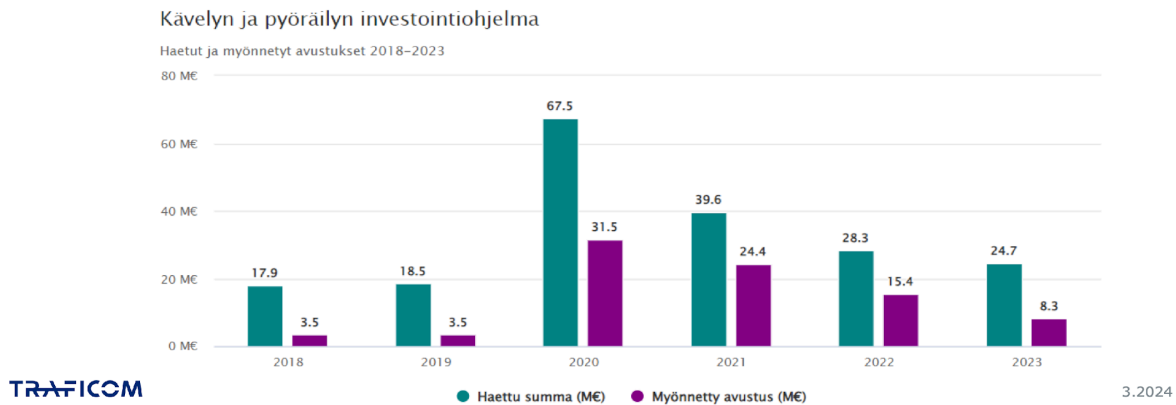
Tulevan toimintakauden haasteet ja mahdollisuudet

Pyöräilykuntien verkostoon kuului vuoden 2026 alussa 169 jäsenyhteisöä, joista 154 oli kuntia ja kaupungeja. Lisäksi verkostoon kuuluu yrityksiä, järjestöjä, tutkimuslaitoksia ja muita pyöräilyn ja kävelyn edistämistä kiinnostuneita tahoja. Pyöräilykuntien verkosto on vuosien ajan ollut jäsenistöltään kasvava järjestö, jonka kasvu näyttää kuitenkin huippuvuosista tasaantuneen. Vuoden 2026 tavoitteena on jatkaa tiivistä työskentelyä yhteistyössä kuntien kanssa ja saada Pyöräilykuntien verkoston jäsenyhteisöjen määrä jälleen kasvuun.

Toimintakauden haasteena on Suomen talouskehityksen pitkään jatkunut ja edelleen jatkuva epävarmuus: "Suomen talous on toipunut vuonna 2025 odotettua heikommin. Julkisen talouden alijäämä on syvä ja velkasuhde kasvaa, arvioi valtiovarainministeriö 18. joulukuuta julkaisemassaan talousennusteessa".

Valtiontalouden heikko tilanne vaikuttaa kuntiin, joskin Kuntaliiton Talousbarometrin (03/2026) mukaan kuntien talouden tila näyttäytyy keväällä 2026 melko valoisana. Näkymät kuitenkin heikkenevät arvioitaessa talouden tilaa 12 kuukauden kuluttua: valtaosa kunnista tunnistaa taloudessaan huomattavan tai kohtalaisen sopeutustarpeen.

Pyöräliikenteen osalta konkreettinen vaikutus on kunnille suunnatun kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustuksen kutistuminen lähes nollassa. Avustussumma vuodelle 2026 on 3,0 miljoonaa euroa, ja tästä eteenpäin joka toinen vuosi investointiohjelman valtionavustus jätetään kokonaan jakamatta ([Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026-2037](#)). Pyöräliikenteen investointiohjelman suhteen ollaan siis palaamassa jotakuinkin aikaan ennen valtakunnallista kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaa 2018.

Pyöräliikenteen edistämällä on kunnissa kuitenkin hyvät mahdollisuudet. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmat kunnissa ovat yleistyneet 2,6-kertaisesti vuosien 2018 ja 2023 välillä (Pyöräilyn olosuhteet Suomen kunnissa 2023). Manner-Suomen kaupunkimaisista kunnista 95 %, taajaan asutuista kunnista 66 % ja maaseutumaisista kunnista 41 % oli pyöräilyn edistämishjelma. Pyöräilyn edistäminen kuntien poliittisessa päätöksenteossa ja strategisissa toimissa on yleistynyt. Kuntakohtaiset pyöräilyn edistämishjelmat ovat vauhdittaneet muun muassa pyöräilyn olosuhteiden arviointia koulujen liikenneympäristöissä, kulkumuoto-osuuden selvittämistä sekä pyöräliikenteen olosuhteiden talvikunnossapidon parantamista erityisesti pienissä kaupungeissa ja kunnissa.

Pyöräilykuntien verkoston Kestävä kulkutapamuutos kunnissa -hankkeessa tuotetun selvityksen (Pyöräilyn edistämishjelmien tarkastelu 2025. Olosuhteiden ja kunnossapidon investoinnit) mukaan kävelyn ja pyöräilyn investointi- tai määrärahataso mainitaan 89 edistämishjelmassa (77 % ohjelmista) (n=116). Investointien ja käyttötalouden tason huomiointi kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa on tullut yleisemmäksi edistämishjelmat ovat yleistyneet. Edelleen ohjelmiin tarvitaan selkeämpiä, sitovampia ja seurattavissa olevia kirjauksia – pelkkä maininta ei riitä, mikäli

edistämishjelmien on tarkoitus olla vaikuttavia ohjausvälineitä kestävien kulkumuotojen edistämisessä.

Positiivista on, että pyöräliikenteen rooli liikennejärjestelmässä on murroksessa: pyöräliikenteen suunnittelussa pyöräily nähdään aiempaa selkeämmin omana, jalankulusta ja autoliikenteestä eroteltavana kulkumuotona.

Pyöräilykuntien verkosto tukee kunnissa jo aloitettua kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita edistämistä. Pyöräilykuntien verkosto jäsenkuntineen vaikuttaa siihen, että kävelyn ja pyöräilyn edistämisen konkreettiset toimenpiteet etenevät valtakunnallisesta vastatuulesta huolimatta.

Toiminta vuonna 2026

Pyöräilykuntien verkosto edistää *pyöräilyä ja kävelyä* kunnissa ja yhteistyössä *kuntien* kanssa, tukee kuntia ja rakentaa pyöräilyn ja kävelyn edistämisen asiantuntija*verkostoa*. Paikallisen työn tukemisen lisäksi *valtakunnallinen vaikuttamistyö* on keskeinen keino edistää pyöräilyn ja kävelyn asemaa myös paikallisella tasolla.

Keskeiset toimenpiteet

Kuntien tukeminen kävelyn ja pyöräilyn edistämisessä

- tuki ja neuvonta tarvittaessa puhelimitse, sähköposteilla, kuntavierailuilla, etäkokouksilla
- pyöräilyn investointien seuranta ja taloushyötyjen osoittaminen
- poikkihallinnollisuuden vahvistaminen
- hankkeissa tehtävä yhteistyö kohdekuntien kanssa (ks. s. 6-7)

Mittarit

- kuntavierailut ym. yhteistyö ja yhteydenpito
- webinaarit, seminaarit ym. koulutustilaisuudet
- jäsenmäärän muutokset

Valtakunnallinen vaikuttaminen

- kansanedustajien tapaamiset

- säännöllinen yhteydenpito keskeisiin ministeriöihin ja virastoihin (Traficom, Väylä, Opetushallitus, LVM, OKM ja YM)
- säännöllinen yhteydenpito muihin keskeisiin toimijoihin (Valtion liikuntaneuvosto, Kuntaliitto, Liikenneturva)
- asiantuntijatyöryhmät
- lausunnot
- julkiseen keskusteluun osallistuminen, asiantuntijahaastattelujen antaminen

Vuonna 2026 valtakunnallisen vaikuttamistyön painopisteitä ovat

- o Liikenneturvallisuusstrategian päivitystyö. Pyöräilykuntien verkoston tavoite on vaikuttaa strategian painopisteisiin jo varhaisessa valmisteluvaiheessa.
- o Seuraava hallitusohjelma: jalankulun ja pyöräliikenteen edistämisen kirjaukset puolueohjelmiin ja hallitusohjelmaan
- o pyöräliikenteen rahoitustason nostaminen kohti YK:n suosittelemaa 20% liikenneinvestoinneista
- o Toimintakykyinen Suomi: kävelyn ja pyöräilyn väylät ovat kaiken ikäisten suosituimpia liikuntapaikkoja. Pyöräilykuntien verkosto vaikuttaa siihen, että liikennesektori on mukana Toimintakykyinen Suomi -ohjelman painopisteiden valmistelussa, resurssien suuntaamisessa ja toimenpiteiden toteuttamisessa.

Mittarit

- tapaamiset
- lausunnot
- mielipidekirjoitukset ym. julkiseen keskusteluun osallistuminen

Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen ja tietopohjan vahvistaminen

- aineistojen tuottaminen ja tiedon kokoaminen
- koulutus parhaista ratkaisuista
- Vuoden Pyöräilykunta ja Vuoden Kävelykunta 2026. Tunnustuksen voi saada kunta, jolla on selkeä kehittämistavoite ja joka on sitoutunut paikallisten olosuhteiden laadukkaaseen kehittämiseen
- Vuoden Pyöräilyinfra ja Vuoden Kävelyinfra 2026: tehdään tunnetuksi parhaita pyöräliikenteen ja jalankulun ratkaisuja

Mittarit

- aineistot
- koulutukset
- ehdotukset em. tunnustusten saajaksi

Verkostojen rakentaminen ja verkostoituminen

- Keskeisten toimijoiden saattaminen yhteen — tutkijat, kuntien liikennesuunnittelijat, konsultit, järjestöt, virastot, päättäjät
 - Velo-City -jälkiseminaari
 - Kävelysymposium
 - virikeaineistoaamukahvit
- osallistuminen kotimaisiin ja kansainvälisiin seminaareihin ja konferensseihin: parhaisiin toimintamalleihin tutustutaan ja omaa osaamista jaetaan osallistumalla kotimaisiin ja kansainvälisiin seminaareihin verkostoitumalla näissä alan keskeisten toimijoiden kanssa.

Kotimaiset

- Liikkuen läpi elämän -seminaari 21. – 22.4.
- Kaupunkitutkimuksen päivät 7. – 8.5.
- Liikenne- ja pysäköintipäivä (FCG) 12.5.
- VeloFinland (jos järjestetään)
- Liikenne ja maankäyttö -seminaari 6. — 7.10.

Kansainväliset

- Velo-city -konferenssi Riminissä, Italiassa 16. – 19.6.
- pohjoismaiset pyöräliikenteen seminaarit

Kannustavat kampanjat

Pyöräilykuntien verkosto koordinoi kahta pyöräilyyn kannustavaa kampanjaa, Pyöräilyviikkoa ja Kilometrikisaa. Kampanjoiden tarkoitus on lisätä kaikkien pyöräilyä, madaltaa kynnystä lähteä pyöräilemään ja viestiä pyöräilyn ilosta ja sosiaalisuudesta.

- Pyöräilyviikko 8. – 17.5.2026, pääteema Pyöräily ja Taide
- Talvikilometrikisa 1.1. – 28.2.2026
- Kilometrikisa 1.5. – 30.9.2026

Viestintä

Pyöräilykuntien verkosto viestii aktiivisesti ja monikanavaisesti toiminnastaan.

Viestintäkanavat:

- **Poljin-lehti:** 2-4 kertaa vuodessa ilmestyvä verkkojulkaisu.
- **Pyöräily-uutiskirje:** jäsenpalvelu kunnille ja sidosryhmille. Sähköpostilistalle kuuluu yli 1000 henkilöä jäsenkuntien eri hallintokunnista sekä sidosryhmistä.
- **Kilometrikisa-uutiskirje:** yli 130 000 vastaanottajaa.
- **Fiksusti kouluun -uutiskirje**
- **Sosiaalinen media:** Instagram (Pyöräilykuntien verkosto, Kilometrikisa, Fiksusti kouluun); Facebook (Pyöräilykuntien verkosto, Kilometrikisa, Fiksusti kouluun)
- **Verkkosivut**
 - www.poljin.fi: Pyöräilykuntien verkoston ”virallinen” sivu.
 - pyoraailyvuosi.fi: Pyöräilykuntien verkoston kampanjointiin ja viestintään keskittyvä sivu
 - <https://fiksustikouluun.fi/> Pyöräilykuntien verkoston ja Liikkuvat-kokonaisuuden yhteisen Fiksusti kouluun -ohjelman sivu
 - <https://www.bikeland.fi/>: Pyörämatkailureittejä ja pyöräily-ystävällisiä matkailupalveluita Suomessa kokoava sivu

Hankkeet tukevat toimintaa

Vuonna 2026 Pyöräilykuntien verkostossa toteutetaan kolme hanketta liikenne- ja viestintävirasto Traficom:n valtionavustuksella. Hankkeiden toimenpiteet tiivistävät kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Fiksusti kouluun – kohti aktiivisia ja kestäviä koulumatkoja 1.1.2026 – 31.1.2027 (Traficom: liikkumisen ohjauksen valtionavustus)

- Fiksusti kouluun -hanke tuottaa tietoa koulumatkoista ja tukee aktiivista ja kestävästä koulumatkaliikunnasta kunnissa.
- Fiksusti kouluun -hankkeen vaikutuspiirissä on 60 kuntaa, joista 10-15 osallistuu tiiviiseen Tietopajatyöskentelyyn. Lisäksi järjestetään kaikille avoimia keskusteluun ja verkostoitumiseen painottuvia Ajatustoreja.

Kestävä kulkutapamuutos kunnissa 1.1.2026 – 31.1.2027 (Traficom: liikkumisen ohjauksen valtionavustus)

- Kestävä kulkutapamuutos kunnissa -hankkeessa työskennellään konkreettisesti yhdessä 15 kunnan kanssa kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelmien toimeenpanon arvioimiseksi ja vauhdittamiseksi.

- Lisäksi järjestetään kaikille avoimia webinaareja ja hybridimuotoisia seminaareja (Velo-city -jälkiseminaari, Kävelysymposium).
- Myönnetään Vuoden Pyöräilykunta ja Vuoden Kävelykunta 2026 -tunnustukset sekä vuoden pyöräilyinfra ja kävelyinfra -tunnustukset

Kuntien katuverkon kylätiet ja yhteiskadut – turvallisuus, toimivuus ja laajennusmahdollisuudet 1.1. – 31.12.2026 (Traficom: tieliikenteen turvallisuuden kehittämisen hankeavustus)

- Kuntien katuverkon kylätiet ja yhteiskadut -hankkeessa kartoitetaan kyläteiden turvallisuutta ja sujuvuutta sekä tutkitaan yhdessä kuntien kanssa mahdollisuuksia laajentaa tätä suomalaiseen liikenneympäristöön hyvin sopivaa ratkaisua.
- Kuntien katuverkon kylätiet ja yhteiskadut -hanke toteutetaan yhdessä neljän kunnan kanssa.

Pysytään polkimilla – yli 65-vuotiaiden pyöräilyn edistäminen 1.6.2026 – 31.5.2027 (OKM: hankeavustukset liikunnallisen elämäntavan valtakunnalliseen edistämiseen)

Hankkeessa tuotetaan

- tietoa ikäihmisten pyöräilyn esteistä ja mahdollisuuksista (kysely)
- helposti lähestyttäviä aineistoja ikäihmisten kannustamiseksi pyöräilyyn.

Päättäneitä hankkeita, jotka ovat jääneet pysyviksi toimintamalleiksi

[Pyöräily-ystävällinen työpaikka](#) ohjaa työpaikkoja pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen työmatkapyöräilyn edistämiseen.

[Bikeland-verkkosivu](#) on Pyöräilykuntien verkoston ja Pyöräiliiton yhteinen pyörämatkailun alusta, jonne kootaan pyörämatkailureittejä ja pyöräily-ystävällisten Welcome Cyclist -yritysten verkostoa pyörämatkailijoiden palvelemiseksi ja kuntien elinvoiman lisäämiseksi.

HALLINTO JA TALOUS

Pyöräilykuntien verkoston varainhankinnan tärkein kanava ovat kuntien ja muiden yhteisöjen jäsen- ja palvelumaksut. Toimintaa rahoitetaan lisäksi avustuksilla.

Talous pyritään pitämään hyvässä tasapainossa, jotta kuntia voidaan palvella mahdollisimman laajasti ja monipuolisesti. Henkilöstömäärään vaikuttaa saatujen hankeavustusten kokonaismäärä. Tavoitteena on neljä työntekijää.
